

Puolueiden vastaukset

Ihmisoikeusliiton eurovaalikyselyyn

Ihmisoikeusliitto lähetti kyselyn Euroopan Unionin ihmisoikeuspolitiikasta yli prosenttiyksikön kannatusta nauttiville suomalaisille puolueille. Kyselyyn vastasivat Kokoomus, Kristillisdemokraatit, RKP, Keskusta, Vihreät, SDP ja Vasemmistoliitto. Perussuomalaiset jättivät vastaamatta tiedusteluista huolimatta. Puolueiden vastaukset löytyvät kokonaisuudessaan alla.

1) Mitkä ovat puolueenne tärkeimmät ihmisoikeustavoitteet tulevalle Euroopan Unionin parlamenttikaudelle?

Kokoomus

- Demokratian ja kansalaisyhteiskunnan kehittäminen sekä ihmisoikeuksien vahvistaminen ovat keskeinen osa EU:n politiikkaa ja ne tulee huomioida vahvasti etenkin naapuruuspolitiikassa, mutta myös muissa EU:n ulkopuolisten valtioiden kanssa noudatetuissa politiikoissa.
- Naisiin ja vähemmistöihin kohdistuvan väkivallan ja väkivallan uhan torjuminen on valitettavasti koko ajan tärkeä ja ajankohtainen tavoite.
- Tietosuojakysymyksistä tulee yhä tärkeämpiä ihmisoikeuskysymyksiä ja ne on otettava vahvasti huomioon kun edistetään muun muassa digitaalisia sisämarkkinoita. Haluamme turvallisen ja varman tietosuojaa ja pilvipalveluja koskevan eurooppalaisen kehyksen ja puolustamme henkilötietojen ja yksityisyyden voimakasta suojelua.

Kristillisdemokraatit

- Kansainvälisesti on pitkiä listoja maista, joissa ihmisoikeudet eivät juurikaan toteudu. Esimerkiksi uskonnonvapaus on monessa maassa olematon, vaikkapa kristityksi kääntymisestä voi saada kuolemantuomion. On tärkeä vaikuttaa ihmisoikeuksien puolesta erityisesti näissä maissa. Tämä on pitkäjänteistä vaikuttamista eri tasoilla, kauppasuhteista kulttuuriyhteistyöhön.

Ihmisoikeusliiton kysely puolueille maaliskuussa 2014

- Myös EU:n sisällä on monia vähemmistöjä ja syrjäytyneitä ryhmiä, joilla ihmisoikeudet toteutuvat puutteellisesti. Esimerkiksi romanien asema on monissa maissa tukala ja siihen tulee saada parannuksia.
- Ihmiskauppa EU:n sisälläkin on suuri ongelma, siihen tulee voimakkaammin puuttua.
- Työn ja riittävän toimeentulon ja sosiaaliturvan jne elämän välttämättömyyksien turvaaminen edellyttää jäsenmaiden talouksien kuntoon laittoa.
- Eutanasia on joissain maissa ulotettu jo koskemaan alaikäisiä, ja abortin yleistyminen on jatkuva ihmisoikeusongelma, koska elämän suojeleminen on perustava ihmisoikeus. Nämä asiat ovat jäsenmaiden toimivallassa, mutta jatkuvasti Euroopan parlamentissa näkyviä yrityksiä niistä säädellä.

RKP

RKP:n mielestä on hyvin huolestuttavaa, että jotkut EU-maat ovat säätäneet demokratianvastaisia lakeja. EU:n on voitava puuttua tilanteeseen, jossa jäsenvaltio säätää lakeja, jotka rikkovat ihmisoikeuksia, oikeusvaltiota tai demokratian periaatteita vastaan. Euroopan perusoikeusviraston roolia täytyy vahvistaa.

Kaikenlaiseen rasismiin on puututtava. Kaikille on taattava perusihmisoikeudet kaikkialla EU:ssa. Esimerkiksi romanien tilanne ei monissa maissa ole hyväksyttävä. Vastuu EU:n turvapaikka- ja pakolaispolitiikasta on kannettava yhteisesti, ja se on jaettava tasaisemmin jäsenvaltioiden välillä. Haluamme pyrkiä parantamaan mahdollisuuksia tulla EU:n alueelle laillisesti.

Vahvistaakseen asemaansa kansainvälisellä areenalla tulee EU:n liittyä Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimukseen.

Keskusta

Tärkeää ihmisoikeusasioissa on toimia oman esimerkin kautta. Kun hoidamme Euroopassa ja Suomessa ihmisoikeusasiat osaltamme kuntoon, voimme edellyttää sitä myös muulta maailmalta. Vain näin unionin uskottavuus ihmisoikeusasioissa voi säilyä. EU:n pitää siis puuttua entistä tarmokkaammin myös omien jäsenmaidensa ihmisoikeusloukkauksiin. Esimerkiksi Unkarin kohdalla näin ei ole riittävästi tapahtunut.

Ihmisoikeuksien puolustaminen ei voi olla niiden saarnaamista ja julistamista pelkästään EU:n omista lähtökohdista ja näkökulmista käsin. Meidän on esimerkiksi yhä enemmän

otettava huomioon ihmisoikeustoiminnassa kolmansien maiden historia ja kulttuuri. Kun ymmärrämme niitä nykyistä paremmin, käy myös unionin ihmisoikeustyö helpommaksi.

Vihreät

Ihmisoikeudet on otettava edelleen keskeisempään rooliin EU:n politiikassa, etenkin ulkosuhteissa, mutta myös kauppapolitiikassa sekä kehityspolitiikassa. Ihmisoikeustyötä on pystyttävä jalkauttamaan kaikkiin EU:n edustustoihin maailmalla. Ulkosuhdehallinnossa ihmisoikeustyölle on taattava kunnan resurssit. On luotava mekanismeja, joilla EU pääsee paremmin tukemaan ihmisoikeustoimijoiden työtä maailmalla.

Keskeisiä haasteita on myös EU:n sisällä. Perusoikeuksia sekä muun muassa sananvapautta on edelleen vahvistettava EU:n jäsenmaissakin. Tällä kaudella on tullut selväksi, etteivät kansalaisoikeudet ole itsestäänselvyys esimerkiksi Unkarissa. Myös Venäjän tilanne on huolestuttava.

EU:n alueelle tulevien maahanmuuttajien oikeuksia on vahvistettava yhteisellä turvapaikkapolitiikalla. On muutenkin luotava ja vahvistettava laillisia keinoja tulla Eurooppaan.

Taluskriisi on heikentänyt sosiaalisia oikeuksia ja perusturvaa EU:n jäsenmaissa. On varmistettava, että EU-kansalaisten oikeus työhön ja toimeentuloon toteutuu. Toimeentulolle tulisi asettaa kaikissa jäsenmaissa vähimmäisvaatimukset.

SDP

SDP:n tavoitteena on rakentaa sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä, korkean kilpailukyvyn ja työllisyyden Eurooppaa. Euroopan integraation luoma vauraus on jaettava oikeudenmukaisella tavalla. EU:ssa on kunnioitettava perusoikeuksia ja lisättävä vahvaa sosiaalista vuoropuhelua, johon kuuluu esimerkiksi työntekijöiden tasavertaiseen suojeluun keskittyvän vähimmäislainsäädännön luominen sekä työehtosopimusten ja lakko-oikeuden kunnioittaminen. Sosiaalisten perusoikeuksien ei tule olla alisteisia sisämarkkinavapauksille. Mielestämme unionin on varmistettava Eurooppa 2020 -strategian koulutukseen, työllisyyteen sekä köyhyyden ja syrjäytymisen vähentämiseen liittyvien tavoitteiden toteuttaminen yhtäaikaaisesti talouskasvuun panostamisen kanssa.

Tärkeimmät ihmisoikeustavoittemme liittyvät ensiksikin rauhan ja vakauden säilyttämiseen koko Unionin alueella. Syrjintään on puututtava aktiivisesti Unionin sisällä. Sisäpolitiikassa unionin on pyrittävä toimimaan samoin edellytyksin kuin se vaatii yhteistyökumppaneiltaan. On vältettävä kaksinaismoralismia, on toimittava samoin kuin me vaadimme kumppanimaitamme toimimaan ihmisoikeuksien ja demokratian kehittämisen osalta. Romanian tilanne unionin jäsenmaissa on tällä hetkellä räikeästi omien ihmisoikeusvelvoitteidemme vastainen. Romanian aseman parantaminen vaatii EU:lta selkeitä poliittisia tekoja ja oman syrjinnänvastaisen lainsäädäntönsä kunnioittamista. Romaniväestön tilanne esimerkiksi Romaniassa ja Bulgariassa on ristiriidassa EU:n keskeisten oikeusperiaatteiden kanssa, minkä johdosta asiaan on välittömästi puututtava unionin tasolla. Unionin ei tule hyväksyä sitä, että muutamat jäsenvaltiot välttelevät unionin perussopimuksen niille asettamia velvollisuuksia omia kansalaisiaan kohtaan luomalla olosuhteet, joissa vähemmistöille ei jää muuta vaihtoehtoa, kuin hakeutua muiden jäsenmaiden alueelle.

Euroopan unionin ulkopolitiikan osalta, ja etenkin niiden maiden, jotka haluavat liittyä unionin jäseniksi, lähtökohtana ja ehdottomana edellytyksenä on kaikkien kansalaisten kaikkien ihmisoikeuksien kunnioittaminen.

SDP pitää myös tärkeänä, että kaikkiin EU:n ulkopuolisten maiden kanssa tehtyihin kauppaa- tai yhteistyösopimukseen sisältyy lauseke, jonka mukaan ihmisoikeudet ovat olennainen osa sopimuspuolten välisiä suhteita. EU on arvoyhteisö ja sen on toimittava ulkopolitiikassaan arvojensa mukaisesti.

Lisäksi vainoa tai väkivaltaa pakenevien turvapaikanhakijoiden pääsy Unionin ulkorajoille on turvattava. Jäsenmaiden tulee luoda turvapaikanhakumenettelystä yhteiset säännöt, jotka täyttävät kansainväliset ihmisoikeusnormit ja toimivat esimerkkeinä muille Euroopan maille. Emme voi sulkea rajojamme ja seurata toimeettomana tuhansien ihmisten turhia kuolemia Välimerellä.

EU:n tulisi mielestämme myös täyttää Lissabonin sopimuksen määräys ja liittyä unionin ominaisuudessa Euroopan ihmisoikeussopimukseen. Liittymisen seurauksena Strasbourgissa toimiva Euroopan ihmisoikeustuomioistuin voisi valvoa, että EU:n toiminta on Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaista. Tämä auttaisi myös tehostamaan perusoikeuksien suojelua EU:n sisällä.

Unionimme ihmisoikeuspolitiikan tulee olla mahdollisimman kattavaa, sisällyttäen niin kansalaisoikeudet kuin poliittiset, taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudetkin. Unionin on silti kyettävä priorisoimaan ja keskittymään kaikkein tärkeimpiin

ihmisoikeuskysymyksiin. Sen tulee edistää ja tukea etenkin kaikkein heikoimmassa asemassa olevien oikeuksia, naisten ja lasten oikeuksia sekä vähemmistöjen oikeuksia. EU:n tulee jatkaa tukeaan kumppanimaille "enemmän enemmällä" -periaatteen mukaisesti, ja tukea samalla suoraan myös valtioista riippumattomien järjestöjen toimintaa sekä kansalaisyhteiskuntaa.

Vasemmistoliitto

Vasemmistoliiton eurovaaliohjelmassa todetaan, että hyvässä Euroopassa taataan jokaiselle asukkaalle työtä, asunto ja sosiaalinen turvallisuus. Jäsenmaiden on kunnioitettava vähemmistöjen oikeuksia. EU:n on edistettävä globaalia velkasovittelumekanismia. Kriisejä ei ratkaista asevarustelua tai asevientä lisäämällä. Aseiden sijaan Euroopan unionin siviilikriisinhallintaa tulee vahvistaa ja asekaupan sääntelyä kiristää. EU:n tulee toimia kriiseissä sovittelijana, ei osapuolena.

2) Mainitkaa näkökulmastanne katsottuna Euroopan Unionin parlamentin neljä keskeisintä päätöstä ihmisoikeuksien kannalta kuluvalta vaalikaudelta. Mikä oli parlamenttiryhmänne kanta ja miksi?

Kokoomus

- Yhtenäinen strategia ihmisoikeuksien puolustamiseksi: EU hyväksyi EPP-ryhmän voimakkaalla tuella ensimmäistä kertaa yhteisen ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan strategisen kehityksen ja toimintasuunnitelman, joissa esitetään periaatteet, tavoitteet ja suuntaviivat EU:n politiikan tehokkuuden ja johdonmukaisuuden parantamiseksi ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltion edistämiseksi kaikissa sen ulkoisten toimien näkökohdissa seuraavien kymmenen vuoden ajan.

- Naapuruuspolitiikka ja kauppaneuvottelut: Valtioiden, jotka haluavat liittyä EU:hun, on kunnioitettava ihmisoikeuksia. Kaikkiin kolmansien maiden kanssa tehtäviin kauppaa- ja yhteistyösopimukseen sisältyy lauseke, jonka mukaan ihmisoikeudet ovat olennainen osatekijä osapuolten välisissä suhteissa.

Ihmisoikeusliiton kysely puolueille maaliskuussa 2014

- Ihmisoikeuksista vastaavan Euroopan unionin erityisedustajan nimittäminen: Uusi Lissabonin sopimuksella luotu tehtävä lisää merkittävästi EU:n ihmisoikeuspolitiikan tehokkuutta ja näkyvyyttä.
- Naisiin kohdistuvan väkivallan lopettaminen: EPP-ryhmä kannattaa kaikkien naisiin kohdistuvan väkivallan muotojen (perheväkivallan, seksuaalisen väkivallan, ihmiskaupan, orjuuden, pakkoavioliittojen ja naisten sukuelinten silpomisen) poistamista. Euroopan parlamentti on pyrkinyt helpottamaan oikeussuojakeinojen parempaa saatavuutta ja vahvistamaan oikeudellista yhteistyötä ja poliisiyhteistyötä jäsenvaltioiden välillä.

Kristillisdemokraatit

- Parlamentti tekee vuosittain raportin ihmisoikeuksista maailmassa. Esimerkiksi Eduar Kukan'in (EPP) mietintö EU:n vuosikertomuksesta ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa 2012 ja Euroopan unionin toiminnasta tällä alalla
- Tai Inese Vaidere'n (EPP) mietintö finanssi- ja talouskriisin vaikutuksesta ihmisoikeuksiin
- Tai Livia Jarokan (EPP) mietintö romaniväestön osallistamista koskevasta EU:n strategiasta.
- Tai Antonio Lopez-Isturiz White'n (EPP) mietintö direktiiviehdotuksesta rikoksen uhrin oikeuksia, tukea ja suojelua koskevien vähimmäisvaatimusten vahvistamisesta, jossa edistettiin ihmiskaupan uhrien suojelua.
(- Neuvoston 24-6-2013 hyväksymät EU:n suuntaviivat uskonnonvapauden edistämiseksi ja suojelemiseksi olivat tervetulleita. Niitä ei tosin erikseen käsitelty parlamentissa.)

Kaikki nämä mietinnöt tehdään aina eri ryhmien välisissä neuvotteluissa ja parlamenttiryhmän kanta ilmenee lopputuloksesta.

RKP

- 1) Ihmisoikeuksista vastaavan EU:n erityisedustajan nimittäminen
- 2) EU:n ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskeva strategiakehys ja sen toimintasuunnitelma
- 3) Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston perustaminen
- 4) EU:n päätös edistää vahvasti ja päättäväisesti kaikkien, myös homo- ja biseksuaalien, transihmisten ja intersukupuolisten ihmisoikeuksia. EU sitouttaa kumppaneita

ennakoivasti homo- ja biseksuaalien, transihmisten ja intersukupuolisten ihmisoikeuksien edistämiseen YK:n foorumeilla.

RKP:n edustaja on sekä ALDE-ryhmässä että LIBE:n jäsenenä aktiivisesti ajanut keskeisiä ihmisoikeudellisia asioita.

Keskusta

Tärkeitä ihmisoikeuksiin liittyviä äänestyksiä on ollut parlamentissa kuluvalle vaalikaudella useita. Parlamentti on äänestänyt muun muassa parlamentin vuosittaisesta ihmisoikeusmietinnöstä, NSA-vakoiluskandaalista, terrorismin torjunnasta, CIA:n toiminnasta, EU:n perusoikeuskirjasta, oikeudesta aborttiin ja seksuaalisten vähemmistöjen oikeuksista. Kaikissa näissä äänestyksissä Euroopan liberaalidemokraattinen ryhmä (ALDE), johon Keskustakin kuuluu, on ollut Euroopan parlamentin poliittisista ryhmistä kaikkein ihmisoikeusmyönteisimmällä linjalla.

Vihreät

EU asetti vuonna 2012 ensimmäisen ihmisoikeusedustajan ulkosuhdehallintoon. Vihreät ajoivat toimen perustamista aktiivisesti, mutta ryhmä painosti myös laajemmin ihmisoikeuksien huomioonottamiseksi ulkosuhdehallinnon rakenteessa. Tärkeässä roolissa neuvotteluissa oli parlamentin ihmisoikeusvaliokuntaa vuosina 2009–2011 johtanut Heidi Hautala.

Hautala laati parlamentissa mietinnön ihmisoikeuspuolustajien suojelemisesta. Mietinnössä vaadittiin muun muassa ihmisoikeuksista vastaavan virkamiehen valitsemista jokaisessa EU-edustustossa kolmansissa maissa, ja paikallisten ihmisoikeusstrategioiden laatimista. Lisäksi haluttiin yhtenäistää hätäviisumien myöntäminen EU:ssa. Vihreät ja parlamentti ajavat vaatimusten toteuttamista osana ihmisoikeuspolitiikkaa edelleen.

EU:ssa kriisiin ajautuneiden maiden kansalaisten perusoikeuksien tilanne on huolestuttanut vihreitä. Parlamentti aloitti vihreiden esityksistä tutkimuksen siitä, toimiko IMF:n, EU:n ja EKP:n troikka oikein vaatiessaan tukipakettien ehtona liian tiukkoja ja nopeita säästötoimia.

Vihreät ovat kritisoineet EU:n rajavalvontaa etenkin Välimerellä

laittomien maahanmuuttajien pyrkiessä Eurooppaan. Rajavalvonnan päätehtävänä on edelleen estää laittomien tulijoiden pääsy Eurooppaan, mutta maahanmuuttajien pelastaminen lisättiin EUROSUR-valvonnan tehtäväksi, muun muassa vihreän parlamenttiryhmän ja kansalaisjärjestöjen sinnikkään painostuksen jälkeen.

SDP

Ihmisoikeuksien osalta Euroopan parlamentin toiminta – samoin kuin S&D-ryhmän toiminta – on keskittynyt ihmisoikeuksien alivaliokuntaan. Alivaliokunta järjestää kuulemistilaisuuksia ja keskusteluja kaiken tyyppisistä ihmisoikeuskysymyksistä. Keskustelujen perusteella valiokunta antaa mietintöjä ja päätöslauselmia ja osallistuu siten kansainväliseen keskusteluun esimerkiksi kuolemantuomiosta, kidutuksesta ja rankaisemattomuuden torjunnasta.

a. Parlamentin vuotuinen ihmisoikeusraportti (vuosikertomus ihmisoikeuksista maailmassa) on olennainen, ja kenties tärkein osa parlamentin vuotuista ihmisoikeustyötä. Parlamentin vuotuinen ihmisoikeusraportti perustuu EU:n vuosikertomuksen ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa, jolla puolestaan on keskeinen merkitys EU:n ihmisoikeuspolitiikan analysoinnissa ja arvioinnissa.

Viimeisimmän raportin päävastuu oli S&D -ryhmän edustajalla MEP Richard Howittilla. Ryhmä on siten ollut keskeisessä asemassa laatimassa parlamentin keskeisimmän ihmisoikeustyövälineen sisältöä. Ryhmä on myös onnistuneesti ajanut raportin uudistamista muuttamalla mm. sen rakennetta entistä monipuolisemmaksi ja sen kannanottoja entistä ajankohtaisimmiksi ja kantaa ottavammiksi.

b. Saharov-palkinto: Euroopan parlamentin ihmisoikeustyöstä puhuttaessa ei voi olla mainitsematta Saharovin mielipiteenvapauspalkinnon merkitystä. Saharovin mielipiteenvapauspalkinnolla on vuodesta 1988 lähtien palkittu henkilöitä tai järjestöjä, jotka ovat edistäneet ihmisoikeuksia ja perusvapauksia. Andrei Saharovin tapaan Saharov-palkinnon saajat ovat osoittaneet, miten paljon rohkeutta ihmisoikeuksien ja ilmaisunvapauden puolustaminen edellyttää. Palkinto on 50 000 euroa.

Viimeisin palkinnonsaaja (2013) on Malala Yousafzai, 16-vuotias pakistanilainen tyttö, joka taistelee sen puolesta, että naisilla ja tytöillä on oikeus kouluttautua, olla vapaita ja päättää omista asioistaan. Palkinnon luovutti parlamentin puhemies Martin Schulz (S&D).

Kuluvalla vaalikaudella Saharov-palkinto on myönnetty seuraavasti: 2013 Malala Yousafzai, 2012 Nasrin Sotoudeh ja Jafar Panahi, 2011 Arabikevään aktivistit, 2010 Guillermo Fariñas, 2009 Memorial.

Parlamentin toiseksi suurimpana ryhmänä S&D-ryhmä on ollut erittäin aktiivinen Saharov-palkinnon suhteen ja arvostaa suuresti sen merkitystä parlamentin ihmisoikeustyössä. Ryhmän esittämä ehdokas valitaan sisäisellä valitsemismenettelyllä, jossa jokaisella ryhmän edustajalla on mahdollisuus vaikuttaa sekä antaa mielipiteensä. Kolme viimeisintä palkintoa on myönnetty S&D-ryhmän tukemalle ehdokkaalle (toki yhteistyössä muiden parlamentin ryhmien kanssa).

c. Kiireelliset ihmisoikeuskysymykset, eli ns. urgencyt: parlamentti keskustelee ja äänestää kuukausittain enintään kolmesta kiireellisestä ihmisoikeuspäätöslauselmasta Strasbourgin täysistunnon päätteeksi. Päätöslauselmien funktio on ottaa kantaa kaikkein akuuteimpiin ja välitöntä huomiota sekä seurantaa vaativiin ihmisoikeustilanteisiin maailmassa. Usein kysymyksessä on joko yksittäiseen ihmiseen tai ihmisryhmään kohdistuva välitön ihmisoikeusloukkaus tai sen vaara. Jokainen hyväksytty päätöslauselma välitetään diplomaattiteitse kyseisen valtion tietoon sekä Euroopan unionin korkean edustajan sekä ulkosuhdehallinnon virkamiehille jatkotoimenpiteitä varten. Toisinaan päätöslauselmien perusteella järjestetään myös erillinen kuulemistilaisuus parlamentin ihmisoikeuksien alivaliokunnassa. Yhtä yksittäistä päätöslauselmaa ei voi nostaa muita tärkeimmäksi – onnistumisia ovat ne tilanteet, joissa päätöslauselmassa mainittu henkilö on joko vapautettu tai häneen kohdistettu välitön ihmisoikeusuhka on poistunut parlamentin toiminnan ansiosta.

S&D-ryhmä on yksittäisten edustajiensa johdolla ollut erittäin aktiivinen kiireellisten ihmisoikeuskysymysten aiheiden ehdottamisessa sekä vaikuttamassa päätöslauselmien sisältöön. S&D-ryhmä myös järjestää säännöllisiä työryhmäkokouksia käsitelläkseen ajankohtaisia ihmisoikeuskysymyksiä, minkä lisäksi aiheista keskustellaan säännöllisesti myös ryhmäkokouksissa kaikkien S&D-ryhmän euroedustajien kesken.

d. Euroopan ulkosuhdehallinto: Lissabonin sopimuksella tehty tärkeä institutionaalinen uudistus Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) sekä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustajan viran perustamisesta ovat vaikuttaneet pysyvästi EU:n ulkoisiin toimiin. Eurooppa-neuvosto nimitti marraskuussa 2009 unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaksi edustajaksi Catherine Ashtonin.

EUH:n onnistunut perustaminen, rakentaminen ja saattaminen toimintakuntoon sekä EU:n ulkosuhdehallinnon korkean edustajan valinta ovat olleet todellinen käännekohta EU:n ulkopoliitikalle ja yksi koko vaalikautta läpileikannut uudistus.

S&D-ryhmä on ollut alusta alkaen tukemassa EUH:n perustamista ja vaatinut ihmisoikeuksien sisällyttämistä keskeiseen asemaan ulkosuhdehallinnon organisaatiokaavioon. Ryhmä on myös pitänyt ensisijaisen tärkeänä sisällyttää ihmisoikeuskysymykset kaikkiin unionin politiikkoihin ja ohjelmiin. Tämän lisäksi ryhmä on myös ollut mukana vaatimassa ihmisoikeushenkilön, ns. focal point, nimittämistä jokaiseen EU:n ulkomaan edustustoon helpottamaan mm. kansalaisyhteiskunnan edustajien sekä kansalaisjärjestöjen yhteydenpitoa EU-virkamiehiin. Ryhmä on myös pitänyt tärkeänä ja onnistuneesti ajanut periaatetta, että korkea edustaja saapuu itse säännöllisesti parlamentin kuultavaksi niin Strasbourgissa kuin keskeisiin valiokuntakuulemisiin Brysselissä.

Vasemmistoliitto

On hyvin vaikea mainita neljää yksittäistä päätöstä, sillä ihmisoikeuskysymyksiä käsitellään jokaisessa täysistunnossa, ja viisivuotiskauden aikana parlamentti on tuottanut ainakin 150 julkilausumaa ihmisoikeuskysymyksistä. Euroopan yhtynyt vasemmisto/Pohjoismaiden vihreä vasemmisto GUE/NGL ryhmämme kanta on aina se, että pyrimme edistämään ihmisoikeuksia ja tuomitsemaan niiden rikkomukset riippumatta siitä, missä ne tapahtuvat. Erityisesti ryhmämme on pyrkinyt puolustamaan ihmisoikeuksia Latinalaisessa Amerikassa, Palestiinassa, Pohjois-Afrikassa, sekä Kurdien oikeuksia.

3) Mitä konkreettista Euroopan Unionin parlamenttiryhmänne on kulumalla parlamenttikaudella tehnyt edistääkseen ihmisoikeuksia?

Kokoomus

- EPP-ryhmä puolustaa perusarvoja kaikkialla maailmassa ja tässä tehtävässään se varmistaa, että sukupuolten tasa-arvo ja naisten oikeudet sisällytetään järjestelmällisesti kaikkiin kolmansien maiden kanssa tehtäviin kumppanuussopimuksiin ja näiden maiden kanssa käytäviin neuvotteluihin.

Ihmisoikeusliiton kysely puolueille maaliskuussa 2014

- EU:n laajuinen siviilioikeudellinen suoja häiriköinnin, ahdistelun ja sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreille, jotta he voivat harjoittaa turvallisesti liikkumisen vapauttaan ja välttyä aikaa vieviltä menettelyiltä.
- EU:n oikeusalan tulostaulu, jolla tuetaan EU:ta ja jäsenvaltioita tehokkaamman oikeusjärjestelmän luomisessa tarjoamalla objektiivisia, luotettavia ja vertailukelpoisia tietoja EU:n jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien toiminnasta.
- EPP ajoi lainsäädäntökaudella 2009–2014 Lissabonin sopimuksessa järjestäytyneen rikollisuuden ja siihen kuuluvan ihmiskaupan torjumiseksi säädettyjen uusien välineiden täysimääräistä hyödyntämistä.
- Direktiivi rikoksen uhrin oikeuksia, tukea ja suojelua koskevien vähimmäisvaatimusten vahvistamisesta hyväksyttiin vuonna 2012. Tällä on vaikutusta muun muassa naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemisessä.

Kristillidemokraatit

- Jokaisella Strasbourgin täysistuntoviikolla muokataan kolme päätöslauselmaa akuuteista ihmisoikeuskysymyksistä. EPP:llä on oma ryhmänsä joka niitä esittää, käy läpi ja niistä neuvottelee muiden ryhmien kanssa. Sari Essayah (KD; EPP) on ollut aktiivisesti mukana tässä työssä, votewatch.eu sivuston mukaan 27. aktiivisin kaikista 766 mepistä.
- Kaikkiin päätöslauselmiin ja direktiiveihin liittyy parlamentin työskentely, jossa EPP:n jäsenet ovat omalla vahvalla panoksellaan mukana.

Puolue lähetti lisäyksenä vastauksiin:

EPP-ryhmässä toimii parlamentin ainut etninen romaani Livia Jaroka, jonka johdolla ryhmä on järjestänyt useita romanien ihmisoikeuksien parantamiseen liittyviä seminaareja ja EPP-ryhmässä toimii myös romaniasioiden intergroup, jonka jäsen olen. Lisäksi parlamentin kautta aikojen ensimmäinen kuuro meppi Adam Kosa on EPP-ryhmän jäsen, hänen johdollaan puolestaan teemme koko ajan työtä vammaisten ja vajaakuntoisten aseman parantamiseksi ja syrjinnän lopettamiseksi. Lisäksi ryhmässämme on kannettu huolta ikäsyrjinnästä mm. työelämässä.

RKP

ALDE-ryhmässä Tiibetin ja Venäjän ihmisoikeustilanne tilanne on ollut vahvasti esillä, kuten myös LGTB-oikeudet.

Keskusta

Ihmisoikeudet, kansalaisoikeudet ja -vapaudet sekä tasa-arvoasiat korostuvat ALDE:n toiminnassa, jos asiaa vertaa muiden ryhmien toimintaan Euroopan parlamentissa. ALDE on näissä edellä mainituissa asioissa ylivoimaisesti aktiivisin aloitteentekijä parlamentissa.

Vihreät

Vihreät työskentelevät johdonmukaisesti ihmisoikeuksien puolesta. Heidi Hautala johti parlamentin ihmisoikeusaliokuntaa ja oli keskeisessä asemassa neuvottelemassa muun muassa ihmisoikeuksien roolista EU:n muodostetussa ulkosuhdehallinnossa. Hautala otti henkilökohtaisesti kantaa useiden yksittäisten ihmisoikeuspuolustajien puolesta.

Tarja Cronberg on vuodesta 2011 toiminut parlamentin Iran-valtuuskunnan puheenjohtajana. Hän on pyrkinyt edistämään dialogia ihmisoikeuksista EU:n ja Iranin välillä. Cronbergin johtama valtuuskunta tapasi iranilaisia parlamentaarikkoja ja ihmisoikeustoimijoita Iranissa vuonna 2013.

SDP

Ks. edellisen kohdan vastaukset.

Vasemmistoliitto

GUE/NGL ryhmällemme ihmisoikeuksien puolustaminen on aina ollut keskeisessä asemassa ja yksi meidän tärkeimmistä politiikan aloistamme. Näkökulmastamme ihmisoikeudet ovat universaaleja ja kattavat myös taloudelliset ja sosiaaliset oikeudet. Tämän vuoksi yritämme johdonmukaisesti sisällyttää ihmisoikeudet niin unionin sisäisiin kuin ulkoisiin toimialoihin. Pidämme säännöllistä yhteyttä kansalaisjärjestöjen, ihmisoikeusjärjestöjen ja muiden vastaavien tahojen kanssa. Vaikutamme ihmisoikeusasioihin parlamentaarisen työn kautta (julkilausumat, kysymykset, konferenssit ja kuulemiset) mutta myös lähettämällä valtuuskuntia tutustumaan ja vaikuttamaan asioihin paikan päällä. Olemme ryhmänä yrittäneet jatkuvasti saada ihmisoikeuskysymyksiä paremmin esille esimerkiksi pyrkimällä nostamaan ihmisoikeuskeskustelut näkyvämmälle paikalle parlamentin agendalla. Tällä hetkellähän

keskustelut käydään torstai-iltapäiväisin, jolloin monet edustajat ovat jo poistuneet Strasbourgista.

4) Ovatko ihmisoikeudet riittävän keskeisessä osassa Euroopan Unionin harjoittamassa politiikassa? Perustelkaa miksi.

Kokoomus

- Ihmisoikeudet, demokratia ja oikeusvaltio ovat Euroopan unionin ydinarvoja.
- Ihmisoikeuksien on oltava keskeinen osa kaikkia EU:n politiikkoja. Ihmisoikeuksien noudattamisen on oltava ennakoedellytys suhteille EU:n ulkopuolisten maiden kanssa riippumatta siitä, ovatko ne mahdollisia ehdokasmaita tai kauppakumppaneita.
- EPP-ryhmä aikoo varmistaa, että kehitysavussa korostetaan voimakkaasti hyvää hallintoa ja vastuullisuutta, joita tehokas kehitysapu ja myös keskeisten ihmisoikeuksien ja demokraattisten periaatteiden noudattamisen edistäminen edellyttää. Lisäämällä kehitysmaiden vastuuta ja korostamalla ihmisoikeuksia voidaan käydä rakentavaa vuoropuhelua, jonka avulla edistetään vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttamista.
- Perusoikeudet on liitettävä kaikkiin EU:n ulkopoliittikkoihin, erityisesti kun käsitellään demokratiaan siirtymistä kolmansissa maissa.

Kristillidemokraatit

- EU:ssa riittää aina tekemistä sanojen siirtämisestä teoiksi. Käytäntö ei aina inhimillisessä toiminnassa kohtaa teoriaa. Ihmisoikeustyössä ei koskaan saavuteta riittävän nopeasti ja riittävän paljon tuloksia, siinä mielessä EU:n politiikka niiden suhteen ei ole riittävää. Valtavasti työtä riittää vielä vuosikymmeniksi kunnes ihmisoikeuksien kunnioittaminen on kaikki politiikan alat läpätunkeva ajattelutapa.

RKP

Niin kauan kun jäsenmaissa ei noudateta ihmisoikeudelliset periaatteet tietyissä asioissa on selvä ettei ihmisoikeuspolitiikalla kaikilta osin on riittävää painoarvoa. Ihmisoikeudet tulevat varmasti olemaan yhä keskeisempää osaa EU:n ulkopoliittikkaa.

Keskusta

Ihmisoikeuksilla on suuri painoarvo Euroopan unionin sekä sisä- että ulkopolitiikassa. Näin pitää olla jatkossakin. Tosin unionin sisäisiin ihmisoikeusrikkomuksiin EU ei ole aina puuttunut tai tuonut näkemystään tarpeeksi voimakkaasti yhdellä äänellä esille kuten Unkarin esimerkki osoittaa.

Euroopan unionin vakavasta suhtautumisesta ihmisoikeuskysymyksiin kertoo kuitenkin se, että parlamentilla on ihmisoikeuksiin keskittyvä alivaliokunta DROI. Se muun muassa järjestää kuulemistilaisuuksia erilaisista ihmisoikeuskysymyksistä. DROI tekee myös mietintöjä ja päätöslauselmia ihmisoikeuksista ja osallistuu tätä kautta kansainväliseen keskusteluun esimerkiksi kuolemantuomiosta, kidutuksesta ja rankaisemattomuuden torjunnasta. Keskusta pitää tärkeänä myös parlamentin vuosittaista Saharov-palkintoa, joka jaetaan ihmisoikeuksia puolustavalle henkilölle tai järjestölle.

Vihreät

Tällä hetkellä eivät ole, mutta muutoksia parempaan suuntaan on tapahtunut. Silti ihmisoikeudet uhkaavat jäädä lapsipuolen asemaan, jos vaakakupissa ovat esimerkiksi EU:n taloussuhteet.

SDP

Ihmisoikeuksien tulisi olla unionin politiikassa nykyistä keskeisemmässä asemassa. Lissabonin sopimus nosti perusoikeudet kirjoitetussakin EU-oikeudessa samalle tasolle esimerkiksi perustamissopimuksessa turvattujen sisämarkkinavapauksien kanssa. Lissabonin sopimuksen myötä perus- ja ihmisoikeuksien suojelusta on tullut selkeämmin unionin päämäärä ja toimeksianto. Toimeksiannon sisältämät mahdollisuudet ihmisoikeuksien korostamiselle unionin politiikassa on kuitenkin lunastettu vasta vain osittain. EU on historian merkittävin rauhanprojekti. Vaikka unioni rakennettiin markkinavapauksien ympärille, on sen perustehtävänä luoda Eurooppaan rauhaa ja vakautta. Tämä edesauttaa myös talouskasvua ja sitä kautta työllisyyttä. Unionin sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät normit parantavat kestävä kehityksen edellytyksiä ja suojaavat tulevien sukupolvien elintasoja. Mielestämme nämä kaksi tavoitetta eivät poissulje toisiaan ja turhan usein ihmisoikeustavoitteet jäävät keskustelussa taloudellisten tavoitteiden alle.

Onnistumisia ja tavoitteita on osaltaan hankala määritellä tässä vaiheessa, sillä unionin ihmisoikeuspolitiikan uudistaminen on vielä kesken. On oltava rehellinen sen suhteen, että unionin aiemmat epäonnistuneet yritykset uudistaa ulkoista toimintaansa esimerkiksi siten, että ihmisoikeuksia ja demokratiaa on pyritty korostamaan ja autoritaarisesti hallittujen maiden siirtymistä demokratiaan on pyritty edistämään, mutta todellisuudessa on tuettu kyseisiä hallintoja erityisesti tapauksissa, joissa vakauten ja turvallisuuteen liittyvät huolet ovat vaarantaneet demokratian ja ihmisoikeuksien edistämisen periaatteellisen politiikan. Toinen epäonnistuminen on tapahtunut Itäisen kumppanuuden puitteissa, jossa yhteistyön eteenpäin vieminen joidenkin Euroopan itäisimpien maiden kanssa on kokenut takapakkia (Ukrainan esimerkki). Unionin on pyrittävä parantamaan ja kehittämään edelleen erityissuhdettaan Venäjään, joka on avainasemassa unionin kehittäessä suhteitaan kaikkien itäisimmän Euroopan maiden kanssa. Viime vuosina tapahtunut edistys on kuitenkin selkeä osoitus siitä, että näistä epäonnistumisista on otettu opiksi.

Unioni on ottanut aimo harppauksen kohti kaikkien ihmisoikeuksien keskittämistä kaikkiin politiikan aloihin. Unionille on ehdottomasti annettava tunnustusta siitä, että kuluvan vaalikauden aikana, eli verrattain lyhyessä ajassa, se on kokenut laajan muutoksen juuri ihmisoikeuspolitiikan osalta.

Vasemmistoliitto

Valitettavasti ihmisoikeusasiat eivät ole tarpeeksi näkyvästi esillä unionin politiikassa. Usein ihmisoikeusloukkaukset tapahtuvat kolmansissa maissa, ja näissä kysymyksissä unionilla ei ole toimivaltaa. Unionin sisällä tapahtuvat ihmisoikeusrikkomukset katsotaan usein valtioiden sisäiseen toimivaltaan kuuluviksi asioiksi ja niihin ei puututa.